

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«МІЖНАРОДНИЙ
ЗАХИСТ ПРАВ
ЛЮДИНИ»
кафедра конституційного
права та прав людини

Статус дисципліни: обов'язкова
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти: бакалавр
Форма здобуття вищої освіти: денна, заочна
Мова викладання: українська
Навчальний рік: 2023-2024
Форма підсумкового контролю: залік

Сьох Катерина Ярославівна
Науковий ступінь: кандидат юридичних наук, доцент
Посада: завідувач кафедри
Тел.: 050-295-67-40
E-mail: katrina_s@ukr.net
Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 321
Профайл викладача:
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=iTuI8Z0AAAAJ&hl=uk>

Контактний телефон	Тел.: (044) 520-06-60
Електронна адреса	E-mail: k003@naiau.kiev.ua
Розклад навчальних занять	Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 321
Консультації	Очні: (відповідно до графіка консультацій науково-педагогічних працівників кафедри) з 14:00 до 16:30
	Онлайн: електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Сторінка дистанційного курсу: <https://dn.naiau.kiev.ua/course/view.php?id=2654>

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою є підготовка висококваліфікованих фахівців за спеціальністю Право 081, які володіють системою знань та юридичним уявленням про становлення, розвиток і функціонування механізму захисту прав людини, основні положення національного законодавства та міжнародно-правових договорів у сфері забезпечення прав людини, практикою ЄСПЛ з цих питань.

Тривалість: З кредити, загальна кількість годин – 90: денна форма навчання: аудиторних годин – 44, самостійної роботи – 48; заочна форма навчання: аудиторних годин – 6, самостійної роботи – 84.

Форми та методи навчання. Очна серія лекцій, семінарських занять, самостійна робота здобувачів, виконання індивідуальних науково-дослідних завдань. Здобувачі мають змогу отримувати індивідуальні консультації. Під час сесії формат очний. Можливий дистанційний (on-line, Moodle) та змішаний формат проведення лекційних занять, поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль: усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);

- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування;
- поняттєве вправляння;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, вирішення практичних завдань і тестів, творчі й проектні роботи.

Підсумковий контроль: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-балльна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Пререквізити: Теорія держави та права, Конституційне право, Адміністративне право, Кримінальне право.

Постреквізити: Міжнародне право.

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна Програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання

**для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра
зі спеціальності 081 «Право»**

Програмні результати навчання:

РН1. Визначити переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

Компетентності, якими повинен володіти здобувач

Компетентності, якими повинен володіти здобувач:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- творчо застосовувати нормативно-правові акти, керуючись міжнародними стандартами прав людини, що знайшли обґрунтування у філософсько-правових концепціях видатних мислителів;
- проникаючи у сутність соціально-правових явищ, виявляти та попереджувати правопорушення та конфліктні ситуації суспільного життя;
- критично мислити, самостійно приймати рішення. Бути лідером, працювати в команді.

Структура навчальної дисципліни та тематика навчальних занять

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи врозрізі теми	
Тема 1. Вступ до теорій прав людини	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активніта інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 1.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорія природних прав. 2. Підходи до класифікації прав людини. 3. Характеристика поколінь прав людини. 4. Відображення теоретичних напрацювань щодо забезпечення прав людини в міжнародних та національних нормативно-правових актів. 5. Поняття та ознаки міжнародно-правових стандартів з прав людини. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Співвідношення понять право і свобода людини; 2. Відображення теоретичних напрацювань щодо забезпечення прав людини в міжнародних та національних нормативно-правових актів; 3. Розвиток четвертого покоління прав людини в Україні. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план - конспект основних проблем лекції т.1</p> <p>Готуючись до семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми, а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи з теми 1. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Типологія прав людини. • Позитивні й негативні права, класифікація прав за сферами суспільної життєдіяльності. • Покоління прав людини. • Фундаментальні (основні) права особи: поняття і характеристика, відмінність від не фундаментальних (додаткових) прав. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правовий статус людини і громадянина. 2. Обмеження прав і свобод, підстави обмежень. 3. Права людини як галузь міжнародного права. 	
Тема Міжнародно-правове регулювання захисту прав людини універсальний рівень	2.	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 2.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 1.1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна декларація прав людини 10.12.1948 р. 2. Комітет ООН з прав людини. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план - конспект основних проблем лекції т.2.</p> <p>Готуючись до семінарського заняття до т. 1.1. та т. 1.2 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми, а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі

	<p>3. Структура, повноваження, механізми захисту прав людини.</p> <p>4. Процедура розгляду доповідей держав-учасниць.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 1.2:</p> <p>1. Міжнародний Пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року.</p> <p>2. Спеціальні доповідачі Комітету ООН з прав людини, їх повноваження та статус.</p> <p>3. Розгляд індивідуальних повідомлень про порушення прав людини Комітетом ООН з прав людини.</p> <p>4. Процедура розгляду Комітету ООН з прав людини.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <p>1. Захист прав людини Радою ООН з прав людини;</p> <p>2. Роль Суду ООН у механізмі захисту прав людини;</p> <p>3. Верховний Комісар ООН з прав людини.</p>	<p>НАВС;</p> <p>2. Виконати завдання для самостійної роботи з теми 1.</p> <p>3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Історичне походження прав людини. • Універсальність та невідчужуваність прав людини. • Співвідношення понять право і свободи людини. • Універсалні стандарти в сфері забезпечення прав людини. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <p>1. Обмеження прав і свобод, підстави обмежень.</p> <p>2. Права людини як галузь міжнародного права</p> <p>3. Різниця між універсальними та регіональними стандартами захисту прав людини</p> <p>4. Порядок звернення до Комітету ООН з прав людини.</p>
Тема 3. Європейська правозахисна система	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 3.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 1.1:</p> <p>1. Загальна характеристика правозахисної системи Ради Європи.</p> <p>2. Правовий статус Європейського Суду з прав людини.</p> <p>3. Порядок звернення до ЄСПЛ.</p> <p>4. Критерії прийнятності заяв до ЄСПЛ.</p> <p>5. Загальна характеристики підходів ЄСПЛ до забезпечення прав людини.</p> <p>6.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 1.2:</p> <p>1. Загальна характеристики підходів ЄСПЛ до забезпечення прав людини.</p> <p>2. Заступання в Україні Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. та практики ЄСПЛ.</p> <p>3. Практика ЄСПЛ та її вплив на</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план - конспект основних проблем лекції т.3.</p> <p>Готуючись до семінарського заняття до т. 1.1. та т. 1.2 необхідно:</p> <p>1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми, а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС;</p> <p>2. Виконати завдання для самостійної роботи з теми 3.</p> <p>3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Стан виконання рішень ЄСПЛ в Україні. • Рамкові рішення ЄСПЛ. • Оскарження рішень ЄСПЛ. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <p>1. Динаміка показників застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. та практики ЄСПЛ.</p>

	<p>національне законодавство України.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Галузеві процесуальні гарантії застосування практики ЄСПЛ при здійсненні правосуддя в Україні; 2. Механізми захисту прав людини на Європейському континенті; 3. Роль Суду ЄС в системі захисту прав людини. 	<ol style="list-style-type: none"> 2. Експертне оцінювання необхідності застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. та практики ЄСПЛ: рішення без посилань. 3. Характер (способ) застосування Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. та практики ЄСПЛ українськими суддями. 4. Складність справи та частота посилання на Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. та практику ЄСПЛ. 5. Цілі застосування посилань на Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. та практику ЄСПЛ.
Тема 4. Правові засади захисту прав людини. Принцип рівності та заборона дискримінації	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 4.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 1.1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові засади захисту прав людини. 2. Правове закріплення принципу рівності. 3. Універсальні та регіональні стандарти які закріплюють принцип рівності. <p>Питання семінарського заняття до т. 1.2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття дискримінації. 2. Пряма та непряма дискримінація. 3. Дискримінаційні ознаки. 4. Анти дискримінаційні правові механізми. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив практики ЄСПЛ на заборону дискримінації; 2. Нормативно-правові акти України щодо заборону дискримінації; 3. Розуміння понять «булінг» та «мобінг». 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план - конспект основних проблем лекції т.4.</p> <p>Готуючись до семінарського заняття до т. 1.1. та т. 1.2 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми, а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи з теми 4. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Захист прав жінок в Україні: історичний аспект • Забезпечення прав людей з особливими потребами в Україні. • Гендерна рівність в Україні; • Заборона гендерно-зумовленого насильства в Україні. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні витоки і тенденції розвитку засобів захисту від дискримінації. 2. Практика комітетів ООН та ЄСПЛ в питаннях захисту від дискримінації. 3. Основні способи аргументації для звинувачення в дискримінації і для захисту від таких звинувачень.

<p>Тема</p> <p>Забезпечення заборони катувань: практика ЄСПЛ</p>	<p>5.</p> <p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 5.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 1.1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «катування», «нелюдське поводження», «гідність»: співвідношення та відмінності. 2. Сфера застосування статті 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. – Заборона катування, нелюдського та такого, що принижує гідність, поводження і покарання. 3. Види поводження, забороненого статтею 3 Конвенції. <p>Питання семінарського заняття до т. 1.2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Негативні й позитивні зобов'язання держави в контексті статті 3 Конвенції. 2. Мінімальний рівень жорстокості. 3. Практика ЄСПЛ відповідно до 3 статті Конвенції <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Юридичний зміст права на повагу до честі та гідності особи; 2. Забезпечення заборони катування органами державної влади; 3. Практика ЄСПЛ проти України щодо заборони катування. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план - конспект основних проблем лекції т.5.</p> <p>Готуючись до семінарського заняття до т. 1.1. та т. 1.2 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми, а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи з теми 5. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Правова кваліфікація катування: міжнародна та національна практика. • Гідність особи як правова категорія. • Заборона катування носить абсолютний характер заборони. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні справи Європейського суду з прав людини зі ст. 3 Конвенції 2. Гарантії профілактики негуманного або жорстокого поводження із затриманими або заарештованими. 3. Порушення статті 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. у справах стосовно екстрадиції, депортациї та висилки.
<p>Тема</p> <p>Забезпечення права на життя: практика ЄСПЛ</p>	<p>6.</p> <p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 6.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сфера застосування статті 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. – право на життя. 2. Негативний обов'язок держави утримуватися від умисного або 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план - конспект основних проблем лекції т.6.</p> <p>Готуючись до семінарського заняття до т. 1 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми, а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи з теми 6. 3. Підготувати реферативні

	<p>незаконного позбавлення життя.</p> <p>3. Позитивний обов'язок держави – вживати відповідні заходи для захисту життя тих, хто знаходиться під юрисдикцією держави.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> Гарантія права на життя національними та міжнародними нормами; Виключні випадки при яких позбавлення життя не є порушенням статті 2 Конвенції; Чи є евтаназія порушенням статті 2 Конвенції? 	<p>доповіді, есе, (перелік тем):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Загальної характеристики природного права людини на життя шляхом аналізу окремих його аспектів (поняття, зміст, структура). • Чи є аборт – легалізоване порушення права на життя ? • Евтаназія – право на життя чи право на смерть. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> Право фізичної особи на невід'ємність її життя (заборона свавільного та безпідставного позбавлення життя). Заборона задоволення прохання фізичної особи про припинення її життя (евтаназії). Право фізичної особи захищати своє життя та здоров'я, а також життя та здоров'я іншої особи від протиправних посягань будь-якими засобами, не забороненими законом (у тому числі і право на позбавлення життя іншої особи). Право на материнство, право на батьківство, право на штучне запліднення та перенесення зародка в організм жінки, право на стерилізацію, право на штучне переривання вагітності, право на застосування методів генетичної інженерії.
Тема 7. Забезпечення права на повагу до приватного та сімейного життя: практика ЄСПЛ	<p>Семінарське заняття:</p> <p>індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 7.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття «поваги» до приватного і сімейного життя, в розумінні ЄСПЛ. Сфера дії статті 8 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. – «право на повагу до приватного і сімейного життя» обсяг прав, гарантованих нею. Взаємозв'язок прав, гарантованих статтею 8 Конвенції, і «класичної» класифікації справ, що можуть розглядатися в судах 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план - конспект основних проблем лекції т. 7.</p> <p>Готуючись до семінарського заняття до т. 1.1. необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми, а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представліні на веб-порталі НАВС; Виконати завдання для самостійної роботи з теми 7. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Правовий зміст терміну «персональні данні». • Філософія права на повагу приватного життя. • Справедливий баланс між конкурючими інтересами окремої

	<p>адміністративної юрисдикції (житлові спори, у сфері містобудування, охорони довкілля і т.д.).</p> <p>4. Структура статті 8 Конвенції.</p> <p>5. Позитивні зобов'язання держави.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оцінка судом обсягу дискреційних повноважень суб'єктів, уповноважених на виконання функцій держави; 2. Обов'язок національних органів дотримуватися прав людини в контексті 8 статті Конвенції; 3. Концепція «житла» в розумінні статті 8 Конвенції. Недоторканість житла чи іншого володіння особи. 	<p>особи і суспільства.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Психо-фізіологічна цілісність як основа приватного життя людини. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закріплення права людини на приватність в універсальних і регіональних міжнародних договорах. 2. Таємниця електронних комунікацій, та її правове забезпечення. 3. Чинне законодавство України про захист персоніфікованої інформації.
Тема 8. Особливості забезпечення свободи слова	<p>Семінарське заняття:</p> <p>індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 3.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення статті 10 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. – «свобода вираження поглядів». 2. Засоби вираження поглядів. 3. ЗМІ як суб'єкт правовідносин, щодо забезпечення свободи слова. 4. Основні концепції з практики Європейського суду з прав людини щодо статті 10 Конвенції. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розрізнення фактів та оціночних суджень. 2. Межі допустимої критики. 3. «Охолоджувальний ефект» (chilling effect). 4. Пропорційність заходу законній меті. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план - конспект основних проблем лекції т.8.</p> <p>Готуючись до семінарського заняття до т. 1 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми, а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи з теми 5. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Журналістська діяльність та свобода слова. • Свобода слова та цензура. • Свобода слова та право на приватність: аспекти співвідношення. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові аспекти зловживання правом на свободу слова. 2. Правові аспекти посилення відповідальності за перешкодження професійній діяльності журналіста. 3. Історичний аспект формування конституційного права на свободу думки і слова.
Тема 9. Свобода зібрань та об'єднань: практика ЄСПЛ	<p>Семінарське заняття:</p> <p>індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, дискусія, імпульс-</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні Положення теми, підготувати план - конспект основних проблем лекції т.2.</p>

	<p>повідомлення, суперечливі поняття, незакінчені визначення, складання коментованої схеми навчальних питань з теми 9.</p> <p>Питання семінарського заняття до т. 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> Сфера застосування статті 11 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. – свободу зібрань та об’єднання. Позитивний обов’язок держави – вживати відповідні заходи для захисту права свободу зібрань та об’єднання. Загальні положення статті 11 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод 1950 р. – «свобода мирних зібрань». Практика ЄСПЛ. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> Розмежування мирного зібрання від не мирного. Зв’язок свободи мирних зібрань і свободою вираження поглядів. Підходи ЄСПЛ до визначення обґрунтованості втручання у прав на свободу мирних зібрань. Забезпечення свободи мирних зібрань в Україні 	<p>Готуючись до семінарського заняття до т. 1 необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми, а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС; Виконати завдання для самостійної роботи з теми 5. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> Правові аспекти свободи мирних зібрань. Характеристика громадських об’єднань. Правовий статус політичних партій. <p>Підготувати завдання для самостійного вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> Види громадських об’єднань. Мирні зібрання та громадські об’єднання: співвідношення між ними. Вплив свободи мирних зібрань на державне управління.
--	---	--

Основні інформаційні джерела

- Європейська Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. (із змінами, внес. Протоколом № 11) Дата оновлення: 02.10.2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
- Європейська соціальна хартія (переглянута), Страсбург, 3 травня 1996 рок: ETS/163. К.: Фенікс, 2004. 38с.
- Загальна декларація прав людини, прийнята і проголошена Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН 217 А (ІІІ) від 10 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
- Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання 1984 р. Дата оновлення: 13.11.1998. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085.
- Конституція України: станом на 21.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
- Опольська Н.М., Бабой А.М., Бабой В.С. О-61 Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Вінниця: Твори. 2021. 408 с.
- Захист та дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органів: Навчальний посібник М.В. Корнієнко, А.І. Берендєєва, В.Ю. Томіна Одеса, 2021. 141 с
- Осауленко А.О. Міжнародні стандарти з прав і свобод засуджених. *Інноваційні тенденції сьогодення в сфері природничих, гуманітарних та точних наук* : матеріали II Міжнародної наукової конференції, м. Дніпро, 17 березня, 2023 р. Вінниця: Європейська наукова платформа, 2023. С. 108–109

9. Осауленко А.О., Осауленко О.І. Конституційні права та свободи людини і громадянина та їх вплив на формування кримінально-виконавчої системи України (історико-правовий аспект). *Юридичний науковий електронний журнал* 2022. № 6.
10. Сюх К.Я. Дотримання прав людини Національною поліцією України: практика ЄСПЛ/ *Дотримання прав і свобод людини Національною поліцією України в умовах глобальних викликів сьогодення*: Всеукраїнська науково-практична конференція (м. Одеса 27.10 2023). Одеса. С. 128-131

Технічне та програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програми та силабус навчальної дисципліни, мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдівта аудіо-/відео-, тексти лекції, мультимедійний навчальний продукт, навчально-методичні матеріали на офіційному вебпорталі НАВС у розділі «Дистанційні курси».

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- сума балів поточного контролю має становити не менше 40 балів;

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- рецензування відповідей та письмових робіт;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної добросердечності:

здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної добросердечності, прави

академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповіальності за дотриманням норм цитування.

<https://okop.naiau.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

спрямована на виконання поставленої мети та завдань. Вона ґрунтуються на принципах взаємоповаги, доброзичливості, академічній доброчесності, відповіальності, комунікації для формування фахових компетентностей та духовного збагачення, інтелектуального розвитку, формування світоглядно-методологічної парадигми, здійснення філософського осмислення актуальних проблем сучасності, усвідомлення свого місця і ролі у суспільстві, визначення ціннісних орієнтирів особистої та соціальної активності громадянина, розуміння проблем людського буття і насамперед питання, сутність людини, як її жити, на що опірентувається в нових умовах.

<https://okop.naiau.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

<https://okop.naiau.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів;

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- рецензування відповідей та письмових робіт;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Академічна доброчесність. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення

<https://okop.naiau.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;

- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування:

передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних занять, самостійної та індивідуальної роботи. Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

усне опитування

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (системність, чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем;
- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідують лекції і семінарські заняття курсу. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

<https://okop.naiau.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

<https://okop.naiau.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

Накопичення балів з тем за усі види робіт										Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60 %</i>										<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Самостійна робота	Залік	
4	5	5	5	5	4	4	4	4	20	40	100

Шкала оцінювання ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Силабус схвалено на засіданні кафедри конституційного права та прав людини
НАВС Протокол від 21.12.2023 року № 8

Завідувач кафедри

Катерина СЬОХ

Підпис авторів силабуса:

Катерина СЬОХ